Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Při zrušení akciové společnosti fusí s jinou společností nelze při zápisu jejího zrušení zapsati do obchodního rejstříku i výmaz její firmy, pokud nebyl podán výkaz i o splynutí jmění jejího s jměním druhé společnosti.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 16. ledna 1924 RI 5/24.)

Dovolací rekurs uplatňuje sice nezákonnost naříkaného usnesení, avšak jak z vývodů jeho je patrno, zaměňuje zápis zrušení akciové společnosti podle čl. 247 č. 4 obch. z. s výmazem této společnosti (t. j. její firmy) v obchodním rejstříku podle čl. 250 obch. z. a čl. III. č. 8 min. nař. z 10. prosince 1901 č. 40 ř. z., jež výslovně poukazuje na rozdíl mezi zrušením společnosti a výmazem firmy. Čl. 247 obch. z. neustanovuje ničeho o předchozím výmazu firmy, z čehož je dovoditi, že k výmazu tomu může dojíti teprve po splnění všech náležitostí tohoto článku. Stěžovatelka vykládá si předpis ten mylně v opačném smyslu, vyžadujíc předčasně výmaz firmy, ježto nezáleží jen na tříměsíční lhůtě jí uváděné, nýbrž na splnění všech náležitostí.

Pokud jmění zrušené akciové společnosti spravuje se odděleně, nelze o něm říci, že by bylo splynulo se jměním jiné společnosti, že by bylo došlo k splynutí jeho (fusi)), a pokud se tak nestalo, nezanikla společnost naprosto, by mohla býti její firma vymazána v obchodním rejstříku. Právem tudíž rejstříkový soud k návrhu banky zrušení její následkem fuse do obchodního rejstříku zapsal, avšak návrhu na výmaz firmy nevyhověl, když prokázáno není, že předpokladům čl. 247 odst. 2. č. 1 až 5 obch. z. bylo vyhověno tak, že zanikla i firma úplně.

Dr. Kasper.

Dědic, jemuž odevzdána byla správa pozůstalosti, může se schválením pozůstalostního soudu ustanoviti pro pozůstalostní podnik prokuristu a opověděti jej k zápisu do obchodního rejstříku.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 7. listopadu 1923 RI 850/23 Krajský soud v Kutné Hoře Firm 2047/23.)

Pozůstalostní soud odevzdal správu pozůstalosti do níž patřila i protokolovaná firma, vdově zůstavitelově. Tato ustanovila pro obchodní závod dva prokuristy s právem kolektivního znamenání a dala udělení kolektivní prokury pozůstalostnímu soudu schváliti.

Na základě této listiny pozůstalostně schválené žádala o zápis kolektivní prokury do obchodního rejstříku.

Oproti prvému soudu, jenž opověď zamítl, vyhověl vrchní soud stížnosti a zápis povolil. Důvody:

Soudu prvé stolice třeba přisvědčiti v tom, že Bová tím, že jí byla soudem pozůstalostním svěřena správa pozůstalostního jmění, ještě nenabyla práva, by udělovala prokuru. V daném případě však pozůstalostní soud udělení prokury doložkou na žádost připojenou schválil a proto není závady, aby uděleni to bylo do rejstříku zapsáno. Nejvyšší soud nevyhovil dovolací stížnosti finanční prokuratury proti zapisu prokury. Důvody:

Poněvadž ohlášení Anny Bové, že udělila prokuru kolektivní Covi a Dovi a že jí správa pozůstalosti byla soudem pozůstalostním svěřena, opatřeno je doložkou: »Schvaluje se ohledně pozůstalosti Aovy pozůstalostně« nemůže býti pochybnosit, že pozůstalostní soud schválil také v ohlášce té obsažené udělení kolektivní prokury.? Když tomu tak, padají všechny námitky proti zápisu přednesené.

Dr. Kasper.

Výslovné svolení k užívání dosavadní firmy novým nabývatelem závodu může mimo slovy i jiným zřejmým způsobem býti vyjádřeno na př. tím, že dosavadní majitel spolupodpíše opověď nového majitele k obchodnímu rejstříku, že závod povede nyní nový majitel pod dosavadní firmou.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 8. ledna 1924 RI 1104/23.)

Jest sice pravda, že čl. 22 obch. z. činí užívání dosavadní firmy novými nabyvateli závodu odvislým od výslovného svolení dosavadních majitelů závodu, leč tím nemíní se, že by svolení musilo býti vyjádřeno slovy, stačí, stane-li se to způsobem zřejmým, jenž žádné pochybnosti o souhlasu k vedení staré firmy nepřipouští.

Výslovným ve smyslu zákona jest svolení i tehdy, když, jako v tomto případě, jedinou odpovědí dosavadní majitele spolu s nabyvateli závodu opovídají, že závod dosud provozovaný povedou noví majitelé pod dosavadní firmou a netřeba, aby dosavadní majitelé ještě nad to svolení své zvláště potvrzovali.

Že pak společnou opovědí dřívější majitelé firmy nic jiného neobmýšleli, než projeviti svůj souhlas v uvedeném směru, plyne také z toho, že neodporovali usnesení soudu rejstříkového zápis povolujícímu.

Usnesení finanční prokuraturou napadené není tedy v odporu se zákonem a není proto dovolací rekurs v § 16 cís. pat. č. 208 ai 1854 odůvodněn.

Získávání koncesí a provozování hostinské živnosti netvoří předmět družstevního podnikání a neshoduje se také s účelem bytového družstva založeného podle zákona z 9. dubna 1873 č. 70 ř. z.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 15. ledna 1924 RI 1094/23.)

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu družstva X proti usnesení rekursního soudu zamítnutí návrhu na zápis změny stanov zmíněného družstva potvrzujícímu. Důvody:

Navrhovaná změna stanov jest nejasná, neboť § 1 stanov družstva bytového a stavebního má po vsunutí dalšího odstavce zníti v ten rozum, že dalším účelem družstva jest, aby »nabývalo a provozovalo koncese a oprávnění živnostenské (na př. hostinské) a užívalo jich výnosu ku potřebě lidovýchovných snah a péče o mládež členů družstva.

Míněno bylo patrně doplnění stanov v ten smysl, že družstvo jako takové může nabývati koncesí a provozovati oprávnění živnostenská atd.

Leč i v tomto smyslu bylo by přičlenění tohoto dalšího odstavce k § 1 stanov nepřístupné a tudíž i jeho zápis v obchodní rejstřík.

Obmýšlená změna stanov směřuje vlastně ke zřízení nového typu společenstevního, jenž vymyká se z rámce stanov přijatých na valné hromadě, jež obsahují, nehledíc k předpisům správním jen ustanovení, upravující hospodaření směřující k dosažení účelu v § 1 stanov vytknutého totiž opatřování bytů a domků svým členům.

Již tato nesrovnalost vadila by zápisu.

Avšak prosté nabývání živnostenského oprávnění ku provozu určitého podniku, podmíněno koncesí, netvoří, jak již první soud správně uvedl, zvláštní předmět družstevního podnikání.

Pokud pak jde o provozování hostinské živnosti, jest toto s účelem bytového družstva neslučitelno, zvláště když znění nového odstavce § 1 stanov připouští i výklad, že jedná se o provoz hostinské živnosti v nejširším slova smyslu totiž závodu všeobecně přístupného účelem svým na členy neobmezeného, tudíž o podnik obchodní (jak nasvědčují slova »užívalo jich výnosu«), kdežto povaze bytového družstva moment spekulační naprosto jest cizí.

Usnesení soudu rekursního, jímž usnesení prvého soudu bylo potvrzeno, není tedy v odporu se zákonem a není proto dovolací stížnost v § 16 cís. pat. z 9. srpna 1854 č. 208 ř. z. odůvodněna. Stížnost bylo zamítnouti.

Dr. Kasper.

Jak určiti sluší edikátní lhůtu při amortisaci státních čsl. stavebních losů?

Byla-li v amortisačním řízení stanovena v ediktu nesprávně lhůta ohlašovací, nemůže z toho, třeba prošla již lhůta rekursní, nabýti navrhovatel řízení žádných práv a proto lze stížnosti proti ediktu, i formálně opozděné v tom směru vyhověti.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 19. prosince 1923 RI 1055/22. Zemský soud civilní v Praze T 1140/22. Vrchní zemský soud RIV 611/23.)

K žádosti Xově za amortisaci čslov. stavebního losu vydal zemský soud civ. v Praze po dojití odpovědi ředitelství státního dluhu na první předepsaný dotaz vyhlášku ze dne 14. září 1922 T 1140/22, v níž stanovil lhůtu k uplatnění práv majitele umořovaných cenných papírů na jeden rok ode dne uveřejnění vyhlášky na soudní desce.

Proti usnesení ediktu tohoto znění podalo ředitelství státního dluhu stížnost, v níž uplatňovalo zmatečnost vyhlášky, již spatřuje v tom, že se v ní uvádí pouze lhůta jednoho roku